

D a n s k
Litteratur-Tidende

for 1832.

No. 46.

Forsendes, ifølge Kongl. allernaadigst Tilladelse, med
Brevposterne i Danmark og Hertugdømmene.

Den danske Billedhugger Bertel Thorvaldsen og hans Værker. Ved J. M. Thiele, Professor, Secretair ved det Kongel. Academie for de skjønne Kunster. Anden Deel. Med 78 Kobbertavler. Kjöbenhavn paa Forfatterens Forlag i Thieles Bogtrykkerie. 1832. (8 lille Folio). Hele Værket 30 Rbd. r. S.

Første Deel af dette Nationalværk er anmeldt i denne Tidende No. 48 og 49 for 1831. Neppe er et Aar forløbet, og vi have allerede anden Deel for os. Dermed er efter Planen Værket endt; men det kan neppe, efter det fortjente Held, hvormed Professore Thieles Skrift er blevet optaget, være Tvivl underkastet, at jo, naar en Række af Aar og fortsat Virksomhed har gjort det muligt for den udødes

lige Kunstner (over hvem Forsynet fremdeles vilde holde sin Haand!) atter at forbause os med en ny Cyclus af herlige Kunstværker, Hr. Prof. Thiele ogsaa vil optage den afbrudte Traad og saaledes engang levere Fortsættelsen.

Anmelderen kan fatte sig kort, hvad Skriftets Egenheder angaaer; thi da nærværende Deel er udført baade efter samme Plan som den første, og med samme Flid, samme Nøiagtighed og Kjærlighed saavel til Kunstneren som til Kunsten, kan der om alt dette henvises til Bedømmelsen af første Deel. Ogsaa Kobbertablene vilde vist i Almindelighed befindes at staae ved Siden af de tidligere. Men derom har Undertegnede Haab om at erholde nogle Bemærkninger fra en kunstkyndig Ven. Sælgelig maa Anmelderens Syssel denne Gang bestaae i at antyde for de Læsere, som ikke eie Værket, denne Deels rige og interessante Indhold.

Det korte Tidrum af 14 Aar, hvormed vi her sysselsættes (1814 til 1828), frembyder en saadan Mængde af store Kunstpræstationer, at man maa gaae langt tilbage i Tiden, for at finde en Kunstner, der i Frugtbarhed kan sammenlignes med Thorvaldsen. Denne Frugtbarhed gaaer dog ikke frem i noget mathematisk, hverken arithmetisk eller geometrisk, Forhold; men afhænger — og dette er et Beviis mere paa Kunstnerens Genialitet — af den begejstrende Muses hyppigere eller sjældnere Besøg. Og enhver Muse har jo sine Luner. Det gavner ikke, at ville fremtvinge Begejstring; men hvad der gavner,

er, at være som Thorvaldsen stedse opmærksom, stedse bered til at modtage ethvert Indtryk, enhver Aabenhed af den høie Genius. Vor Kunstner er aldrig ledig, aldrig uirksom. Den dannende Aand er stedse sysselsat; men undertiden grunder den længe over store Ideer, inden disse vilde ordne sig og fremtræde med tilbørlig Klarhed: til andre Tider er det, som om det skønne Foster undfangedes og fødtes i eet og samme Nu. Det mærkeligste Exempel herpaa vilde vi fortælle med Prof. Thieles Ord (S. 10—11): "Der hengik nu (nemlig i Aaret 1815) Uger og Maaneder, i hvilke Thorvaldsen Intet foretog sig og syntes hensunken i en dyb Lungfærdighed, indtil han aarle en Sommermorgen forlod sit Leie for at fremstille et Billede, der i den søvnløse Nat var svævet igjennem hans frugtbare Phantasi. Det var det berømte og vidtbekjendte Billede af Nat ten. Under Udførelsen af dette skønne Basrelief synes de mørke Taager at være flygtede fra hans Sind, saaledes at, da hans Ven og Landsmand, Historiemaler Eckersberg, samme Morgen, efter Sædvane, saae ind til ham, fandt han Thorvaldsen, med sin kjære Hund Leverino ved den ene og sin store Kat, liggende paa en Stol, ved den anden Side, ifærd med at fuldende dette Basrelief, som han for faa Timer siden havde begyndt paa. Thorvaldsen var glad og oprømt ved det Billede, han havde fremstillet, og sendte efter Sædvane strax Bud til Gibsformeren Antonio, at han skulde komme for at afstøbe det. Da denne om Eftermiddagen kom for at modtage

Modellen, var ikke alene dette Basrelief færdigt, men Thorvaldsen havde allerede anlagt et Sideskyltke, forestillende Dagen, og var, efter bemeldte Antonio's Fortælling, saa vidt i dette Arbejde, at han tilraabte ham, der vilde gaae bort med Modellen til Natten: "Bliv et Dieblit, Antonio! saa kan vi med det samme faae dette afformet!" Saaledes hører det skønne Tvillingpar, Natten og Dagen, til det samme Døgn i Thorvaldsens Liv. Hvo vilde troe det, naar ikke Samtiden udsagde det!

Nattens nærmeste Forgjænger var Basrelieffet Priamus og Achilles (opstillet i Woburn Abbedier), hvilket omtales som et af de Arbejder, hvorved Thorvaldsen mærkeligst er gaaet ind i Anden af den græske Sculpturs skønneste Tidkalder. Og, som Lykken pleier at staae de Række og Dygtige bi, saaledes maatte det ogsaa her indtræffe, at en vigtig Kunstopdagelse i Grækenland geraadede vor Kunstner til Understøttelse og Forfremmelse i dette hans Studium. Som bekjendt udgravedes netop i de samme Aar, da vor lærde Landsmand, Professor Brøndsted, bereiste Grækenland, paa nogle engelske og tydske Reisendes Beforsning, de uforlignelige Levnin-ger af den panhelleniske Jupiters Tempel paa Den Aegina. Kronprinds (nu Konge) Ludvig af Bayern købte disse for 20,000 Scudi og lod dem bringe til Rom for der at restaureres af Thorvaldsen. I Begyndelsen ansaae Denne det for et utaknemmeligt Arbejde; men han erfarede snart at det lønede sig. I Foraaret 1817 fuldendtes Arbeidet

til Alles Beundring; og Thorvaldsen selv maa have følt et: *Anch io sono Greco*; thi da man engang senere bad ham at vise de Steder, hvor han havde restaureret, svarede han: "Jeg husker det ei, og see det kan jeg ikke!"

Iblandt flere originale Frembringelser af samme Aar udhæve vi den skønne Statue Dandserinden, som udførtes i Marmor for Fyrst Esters Havy, i hvis prægtige Gallerie den nu er opstillet. Bøster omtaler Thiele efter Regelen ikke (fordi Thorvaldsen deraf har gjort utallige); men nogle nævnes undtagelsesviis; af dem Lord Byrons, gjort efter Digterens egen Opfordring og tit gjentaget. Idet en Americaner bestilte sig et Exemplar deraf, skrev han: "Sæt Navnene Byron og Thorvaldsen derpaa, saa bliver det et udsødeligt Monument!" Man kunde have svaret ham, at det ene Stempel var nok for at faae Afgang til Udsødeligheden.

En anden interessant Anekdote fortælles S. 29: Fmedens Thorvaldsen arbejdede paa sin Gruppe: Gany med med Ornen, havde han en Dag en skøn Dreng for sig som Model. I Almindelighed lade Kunstnerne ikke de Dieblitte, naar Modellen bliver hengaae ubenyttede; thi saadanne Momenter ere de meest gunstige for Jagttageren af den ukunstlede, rene Natur, da Modellen ikke troer sig bemærket. Gladfeligen raabte da Thorvaldsen til Drengen: "Sid stille! vær dig ikke!" og lod nu Gany med for et Dieblit henstaae, medens han efter

Drengen i den hvilende Stilling modellerede Skizzen til sin Hyrdedreng. Denne Statue (i naturlig Størrelse) saavel som Ganymed, og Thorvaldsens flere paafølgende Arbejder vise, hvor grundigt og hvor indflydelsesrigt hans Studium af de æginetiske Marmorere har været.

Som en Frugt af dette Studium, og tillige som et Forsøg paa i et særegt Arbejde at fremkalde den gamle, tabte Kunst omtales med Rette (S. 31 fg.) den herlige Statue: Haabet. Den har i hoieste Grad overrasket Anmelderen, hvortil da ogsaa Nyhedens Interesse kan have bidraget noget. Thi Anm. kjendte ikke det mindste til dette Arbejde, førend han her saae Afbildningen. Sikkerligen vil det for Alle godtgjøre, hvad det Tübinger Kunstblad deri har fundet, en mærkelig Originalitet i at efterligne — netop det samme sjeldne Pund, som vi saa ofte, i en anden Kunst, have beundret hos Comikeren Holberg.

Dog, ihvor mange Prøver Thorvaldsen havde givet paa Mangfoldigheden af sine genialste Gøner, vilde Kunstkjenderne dog aldrig stjenke ham nogen Gødbred Land i Kunstens Rige, førend han formeligen havde erobret den. Man kaldte ham en stor hedenst Billedhugger, bærede ham vel endog med Navn af Nutidens Phidias; men omtvølede stærkt hans Dygtighed til at præstere noget Overordentligt i den christelige Kunst. Men ogsaa paa denne Vej til Hæder skulde han ei blot bestjæmme sine Efterstræbere, men overgaae sine Beundreres

største Forventninger. Anledningen kom ogsaa her udenfra, og det fra tvende Stæder, som først i den senere Tid have begyndt at faae Navn i Kunstens Verden — fra München og Kjøbenhavn. Thorvaldsen havde vakt hidhørende Forventninger ved sin os noksom bekjendte Døbefont, da Kronsprindsen af Bayern overdrog ham, til en ny Kirke at udføre en Friesse, der skulde fremstille Christi Liv paa Jorden. Begyndelsen gjordes 1817 med Kvinderne ved Christi Grav, hvilket Basrelief skulde udgjøre Slutningen af Friesen. Nogen Tid efter udførte han Begyndelsespartiet af samme Kunstværk, nemlig: Marias Bebudelse. Imellem Begges Forfærdigelsestid ligge adskillige andre, saavel hellige som profane, Arbejder, deriblandt den berømte Gruppe: Gratierne, og Monumentet over de i Tuilleriesne 1792 nedslæbte, troe Sveizere: En døende Løve, indhugget i en Klippevæg i Lucern. Stedet, hvor Løven skulde udhugges efter Thorvaldsens Model, besaae Kunstneren paa sin Reise til Danmark 1819.

Ligesom dette vor navnkundige Landsmands Ophold i hans Fødeby var en fortsat Fæst for Kunstnere og Videnskabsmænd, ja fast for hele det dannede Publicum, saaledes blev det af største Vigtighed for Kunsten i Fædrelandet. Det vigtigste heraf fortælles S. 65—66: "Thorvaldsen (som den 12 Nov. 1819 var udnævnt til Etatsraad) modtog nu, foruden de Bestillinger, han allerede tidligere til forskjellige Lieder havde modtaget, den Opgave: at udføre

Billedet af Christus til det under Arbeide værende Slotskapel. Men, da Commissionen for Frue Kirkes Opbyggelse kort Tid efter raadførte sig med ham i Henseende til Plastikens Anordning i denne Kirke, udviklede der sig en skøn Idee for ham til dette Tempels Smykke. Han vilde nemlig forene et Antal Arbeider til en stor Heelhed, en Decoration, som skulde strække sig, ligesom ved een stor Composition, ligesaa Frontonens og Peristylens Smykker indtil det hellige Alter og dets Omgivelse. Til Frontonfeldtet vilde han ved en stor Gruppe af fritstaaende Figurer i Legemstørrelse fremstille, som Christendommens Indledning, Johannes den Døber, der forkynder Christi Komme *); i Peristylens Nitscher vilde han henstille som Billeder af dem, der i den hellige og profane Historie have forudsagt Christi Komme, tvende Propheeter og tvende Sibyller. I Kirkens Forhalle skulde en Friese fremstille Christi Vandring fra Pilati Huus til Golgatha. Ved Kirkens Piller skulde Billederne af de tolv Apostle henstilles, og i deres Midte, foran Alteret, Billedet af den Opstandne, der træder frem og hilser Menigheden med sit: "Fred være med Eder!" Paa den ene Side af Alteret, over Indgangen til Døbecapellet, et Basrelief fremstillende Christi Daab, og paa den anden Side, over Indgangen til Skriftestolen, Indstiftelsen af den

*) Dette Mesterværk er afbildet i nærværende Deel, under Ening, paa Pladen CXXVIII, og hver Figur for sig Pl. CXXIX—CXL.

hellige Madvæere." Vi behøve ikke at sige Hovedstadens Indbyggere, hvor fortræffeligen det, som vi have seet af disse mange Kunstfrembringelser, er lykkes Messeren. En Medarbeider vil i Korthed gjøre Læserne opmærksomme paa, i hvad Grad Afbildningerne i Bogen ere troe Copier af Kunstværkerne, og hvor Noget savnes. Enhver som eier Bogen, kan ved Sammenligning overtøge sig derom. Derimod maa det ikke her forbigaaes med Tausked, at Thors voldsom endnu stedse grunder paa den heldigste Maade at udføre Døbefonten paa for Metropolis tankirken.

(Slutningen følger).

Universitets - Høitidelighed.

Lørdagen den 10de Novbr. høitideligholdt Kjøbenhavns Universitet i Regentskirken den aarlige Reformationssfest, i Forbindelse med Festen for de nye academiske Borgeres Optagelse. Saavel Programmet dertil som Hovedtalen var forfattet af Hr. Professor N. Raaf, Universitetets Overbibliothekar og Professor i de østerlandske Sprog. Programmet, 36 Sider 4to, indeholder Nonnulla de pleno systemate Sibillantium in lingvis montanis, item de methodo Ibericam et Armenicam linguam literis Europæis exprimentis. *) Forfatteren begynder med Bemærkninger om,

*) For ikke at besvære min høitærede Collega under hans Sygdom, har jeg selv gjort disse udtog saavel

Det andet indeholder en lignende Fortegnelse over de Haandskrifter (paa Palmblade) i Pali og det Singalesiske (s: Den Ceylons) Sprog, hvilke Prof. Rask for sin egen Regning købte i Indien, men som han siden overlod til det store kongelige Bibliothek i Kjøbenhavn. Paliskrifterne ere 21, og de singalesiske beløbe sig til 29.

Den af Hr. Professor Rask udarbejdede, men af Universitetets Rector Prof. J. Wøller formædelt Hr. Forfatterens Sygdom fremsagte, Tale handlede om den af Luther bevirkede Kirke- og Universitets-Forbedrings Opkomst, Fremgang og Virkninger. Den bestod af tvende Dele. I den første Deel udvikledes, hvormeget Videnskaberne i Almindelighed, og vor Høiskole i særdeleshed skylder Reformationen; i den anden vistes, hvilke herlige Frugter saavel den danske Kirke som den sædrenelandske Literatur har høstet af det under Christian III fornyede og forbedrede Universitet.

Efterat denne Tale var holdt, besteg Decanus i det philosophiske Facultet, Hr. Prof. Dr. Sibbern Cathedret for at aflægge Regnskab for den nysaffholdte examen artium. Først talede han nogle Indledningsord om Betydningen af Overgangen fra Solen til Universitetet. Derefter proclameredes samtlige nye academiske Borgere.

Af den fuldstændige Beretning om Examen indskrænke vi os til at meddele følgende: Der var anmeldt det overordentlig store Antal 234. Af disse deels afmeld-

Litteratur-Tidende

for 1832.

No. 47.

Korsendes, ifølge Kongl. allernaadigst Tilladelse, med Brevposterne i Danmark og Hertugdømmene.

Den danske Billedhugger Bertel Thorvaldsen og hans Værker. Ved J. M. Thiele, Professor.

(Slutning; see No. 46).

Den 16de Decbr. 1820 kom Thorvaldsen tilbage til Rom, overvældet af Hædersbeviisninger og — nye Besillinger. Det gaaer ham, som der sagdes om Digteren Walter Scott, at om han blev 100 Aar gammel, vilde han ikke faae Tid til at udføre alle de Ideer, med hvilke hans Land er svanger, saalidet som alle de Fordringer, Samtiden gjør til ham. Paa Reisen havde han den Sorg at erfare (netop ved Fyrst Esterhazy's Bord), at der i et af hans Værksteder var skeet en Indfyrtning af Gulvet, og at adskillige af hans færdige Arbejder og

Modeller derved vare ødelagte. Lykkeligviis var Tabet mindre, end han forestillede sig det; thi hans fleste og vigtigste Arbejder vare ved hans Elevers (navnlig vor Friends) Landsnærvarrelse reddede.

Der er atter forløbet et Decennium (et quod excurrit) for Kunstneren i Kunstens evige Stad, og de stumme, men henrykkende, Billeder bekræfte Sandheden af Prof. Thiele's Ord (S. 82), "at Thorvaldsen følte sig under den altid stigende Virksomhed forynget i Aand og legemlig Kraft, og det i en saadan Grad, at hans herlige Ideers Kilde, ligesom efterat have været hæmmet i nogen Tid, nu sprudlede med en Rigdom og en Fylde, som er uden Lige i hans tidligere Kunstnerliv." Og vi vide dog, at Thorvaldsen stedse har været sittig og i høi Grad productiv.

Hvor Alt er Stort, falder det vanskeligt at udhøve det Største. Da Rummet nu ikke tillader Anmelderen at omtale alle Thorvaldsens Mesterværker, indskrænker han sig til at nævne ved Siden af de ovenangivne Arbejder til Frue Kirke, tvende prægtige Gravminder: det ene over Cardinal Consalvi, det andet over Pave Pius VII. Det var en ny Triumph for vor Kunstners Genie, at han, en Protestant, udvalgte til dette Værk. Paa Misundere og Efterstræbere manglede det naturligviis ikke; men ogsaa her skal Værket nok prise sin Mester.

Saa vel Poesiens som de bildende Kunsters Historie lærer os, at det Alvorlige og det Muntre, det Tragiske og det Comiske tit indgaar en skøn For-

ening i eet og samme Hoved. Thorvaldsen hører de Kunstnere, som undertiden, midt under deres System med de høieste og alvorligste Gjenstande, føle Trang til at slaae en Spøg af. Derom mindes vi oftere i denne Samling, f. Ex. ved Basrelieffet (Table CXLV) Kjærlighedens Aldere, hvortil Motivet er taget af et Maleri i Herculaneum: Amor sælger inden, men bearbejdet med stor Frihed.

Da dette Skrifts Forfatter omtrent eet Aar har levet i Rom og dagligen besøgt Thorvaldsen og hans Værksteder, var han istand til at kunne af Autopsie skildre samme. Dette har han gjort, og paa en underholdende Maade Side 123 følg. Der er det ogsaa bemærket, at imedens det sædvanligen er ubehageligt at skue Kunstværker i Selskab med Mesteren selv, saa er det en særegen Glæde at lade sig ledsage af Thorvaldsen igjennem hans Studier; thi han yttres sig ved saadan Leilighed med den elskværdigste Albenhed om sine Værker og sig selv, lige langt fra forsængelig Selvkjærlighed og fra hykkelsk Nedsættelse af sit eget Værd: til sin simple og træffende Dom føier han ikke sjeldent Fortællingen om Værkets Foranledning eller en Anekdote, som hører til dets Historie. Men pludseligen afbryder han, og gaar lidt ind til Siden, hvor en ung Kunstner med hans lille Skizze eller med de af ham lagte Drapperier for Die er beskæftiget med den forberedende Udførelse af et af hans Værker. Hans Die er vidunderlig sikkert, og hans Haand ikke mindre. Dieblifkeligen retter han det Manglende, eller borttager det Overflødige,

og for Fremmede er det overraskende at bemærke, hvorledes et af den unge Kunstner meissommelige udført Partie pludseligen taber alt det Engstlige og smaaligt Udarbejdede, naar Thorvaldsens dristige Haand i saa Træk har anvist de rigtige Former, og han derefter overdrager Eleven at udføre det Rette. (S. 133—34).

Sjeldent seer man Thorvaldsen at arbejde i Marmor. Derfor fandt det Digt: at han ikke kunde arbejde deri, i nogen Tid Tiltro. Men han har ved enkelte af ham selv udførte Arbejder beviist, at han nok kan, naar han kun vil. Men hvorfor skulde han, der kan præstere saa Meget som ingen Anden, anvende megen Tid paa det, Andre kunne gjøre ligesaavel som han? Af hvad Prof. Thiele fortæller om Thorvaldsens Forhold til andre Kunstnere, bekræftes det i Forveien Bekjendte om hans Tjenstgættighed, Humanitet og sande Brodersind. Lillige erfares, at det, som en berømt Kunstfjender, v. Numohr, siger i sit nyeste Værk om vor Landsmand *), ikke maa tages ganske bogstaveligen; thi Noten 154 udsiger, at det endog hører til Undtagelserne, naar en italiensk Literator, som Guattani, omtaler Thorvaldsen. De fleste forbigaae ham med Lænselighed, da de ikke vove at nedsette ham. Prof. Thiele har forgjæves søgt hans Navn i de bekjendte Tidsskrifter: Bibliotheca Italiana,

*) "Thorvaldsen erfreuet sich einer verbreiteten Aufmerksamkeit und Anerkennung seiner Leistungen." Drey Reisen nach Italien. Pag. 117.

Giornale Arcadico di Roma og Effemeride litterarie, uagtet man der hyppigen finder Efterretninger om andre Kunstnere, ja selv om Thorvaldsens Eleve Tenerani.

Ligesom Kunstnerne pleie at fryde sig, naar Beskueren glemmer dem over deres Arbejder, saaledes forventer Rec. at det heller ikke vil være Professore Thiele ubehageligt, om han i denne Anmeldelse synes at være glemt over hans Værks Helt. Dog er det billigt, ikke at stilles fra Forfatteren uden gjentagen Taksigelse for den Nydelse, som han nærmest har forskaffet sine Landsmænd, og som nu tillige vil komme Udlandet tilgode, da den tydske Oversættelse — som vi erfare — er færdig. Det er kun Smaating, som hist og her have stødt Rec. under Læsningen. Visse Germanismer kunne neppe uden Ubillighed omtales, da de ved hyppig Brug ere nær ved at faae Borgerret i vort Modersmaal, f. Ex. anerkjende for erkjende, Anordning for Ordning (ikke i Betydning af edictum). Ellers er Sproget reent, let og naturligt (endog, som det foreskommer Recensenten, omhyggeligere end i første Deel). Bemærkningerne ere sunde og træffende. Al Declamation og falsk Pathos er, ligesom i første Deel, omhyggeligen undgaaet. Af Smiger er der ei mindste Spor; men desto hyppigere af sand Tølelse og Beundring for den store Kunstner. I Beskrivelserne har Anmelderen ei fundet egentlige Feil: men kun det høieste paa enkelte Steder mindre nøiagtige Udtryk og Savn af en vis historisk Critik, til hvilken Rec.

i andre Studier er vant, men som her maaskee var overflødig. Derved sigtes til Beskrivelsen af nogle Apostlers Attributioner og Fortællingen om deres Stjæbner, hvor Hr. Prof. Thiele ikke skjælnes imellem det som er historisk sandt, og det som skyldes den katholske Kirkes Legender. Kunstnerne, som trænge til en bekendt Typus, kunne naturligviis — under Historiens dybe Laushed — ikke undvære Traditionens Hjælp; men Critikeren skjælnes imellem Begges Udsagn. Simon Zelotes' foregivne Martyrium er af Prof. Thiele omtalt paa en Maade, som ikke forudsætter nogen Tro paa Fabelen om at han blev gjennefsaunget. Men allerede Bartholomæus' Martyrdom, og endnu mere Apostelen Andreas's nævnes saaledes, som om samme var factisk. Det hedder Side 100: "Andreas støtter den venstre Arm til det liggende Kors, paa hvilket han endte sit Liv i Herrens Tjeneste." Men den hele Beretning om Andreas' Korsfæstelse er fabelagtig, hvilket med to Ord kunde have været antydet f. Ex. ved at sige: skal efter Legendens have endt sit Liv o. s. v.

Vi ønske til Slutning Kunstneren endnu mange Aar at virke i, og efterat et nyt Stykke af hans Hødersbane er tilbagelagt, ønske vi Prof. Thiele Lyst og Held til at glæde Publicum med en tredje Deel af dette Værk.

J. Møller.

Tillæg af en anden Forfatter.

Med Hensyn til Kobberne, da fortjene de samme Omdømme som de, der ledsagede første Deel. Reliefferne ere, i det Hele taget, heldigere behandlede end Statuerne, skjøndt der ogsaa mellem disse findes flere, som tilfredsstille enhver billig Fordring. Pladene, No. 82, 83, 85, 87, 88, 96, 98, 99, 105, 113, 145, 153 og de fleste af Figurerne til Frue Kirkes Fronton ere vakkre Prøver, paa hvormegget de simple Omrids kunne bidrage til at levendegjøre vore Forestillinger om plastiske Kunstværker. Tilfredsstille No. 106, 115, 118, 122, 123, 124, 125, 149 mindre, da synes det snarere at være en Følge af Lyst til at præstere mere end der fordredes, end af Mangel paa Flid og Omhyggelighed; mueligt er det, at ogsaa Tegningerne her have været mindre heldige.

Prof. Thiele har vistnok gjort alle sine Læsere en kjær Tjeneste ved Pladene No. 128 og 152, der fremstille en Oversigt over Fronton-Compositionen til Frue Kirke og Pavens Monument; skulde nu, hvad sikkert mange ønske, hans Arbejde over Thorvaldsens senere Værker blive udgivet, da vilde derved maaskee aabnes en Leilighed, der kunde skænke os lignende Oversigter over Alexanders Triumftog og Eugens Monument. Ogsaa Poniatowskys Statua equestris vilde vist gjerne sees i en Profiltegning; dog, Forfatteren har givet saa afgjørende Beviser paa den Kjærlighed, hvormed han har udført et saa betydeligt Foretagende, at Unm. ikke tvivler om, at de oven-

nævnte Dnsfer under den angivne Betingelse ville blive opfyldte, saafremt de ere billige; ligesom han ei frygter for, at denne Yttring skulde blive betragtet, som indeholdende en Daddel, der vilde være høist ubillig.

(Indsendt).

Nedenstaaende Linier — som det vil være mig kjært at see optagne af de Herrer Redactører af offentlige Blade — udgjøre Slutningen af den officielle Erklæring, jeg har afgivet til Biskoppen i Anledning af en indsendt og i Trykken udgiven Klage over nogle Forandringer, med hvilke jeg følger den kirkelige Døbeformular. Den foregaaende Deel af Erklæringen finder jeg ikke passende til offentlig Meddelelse; den angaaer en Klage, som enhver Retsindig vil vide at vurdere efter Fortjeneste; den angaaer Punkter af ringe Betydning, som enhver oplyst Christen vil kunne besvare sig selv paa tilfredsstillende Maade; den vilde endelig give et Partie Anledning til fortsat Riv, som Alle maae affkye. Men derfor kan jeg vel ønske og føle Trang til at tale et offentligt Ord til min Menighed og til mine yngre Embedsbrødre; og dertil vælger jeg Slutningen af den ovennævnte Erklæring, i hvilken jeg har havt Leilighed til at fremføre, hvad der — ikke med Hensyn til det nærværende Tilfælde, men til Sagen i Almindelighed — nærmest ligger mig paa Hjerte. De fleste Læsere ville deri gjenkjende, Fleerheden, som jeg troer, ogsaa agte de Grundfærdninger, jeg er bleven troe i mine henimod halvhundrede

Embedsaar, rige paa Omverling og Omveltning af enhver Art. For disse Grundfærdninger bør jeg værne og værge, saalænge mig forundes Tid og Kraft til at arbejde i min Herres Tjeneste.

Jeg har tiltraadt mit Embede i den danske Kirke i en Tidssalder, da man vedkjendte sig den Grundfærdning, at Guds Rige bestaaer ligesaa lidt i Menneffeord og Formularer som ”i Mad og Drikke”, Rom. 14, 17.; da man var villig til at erkjende vort Rituaals store Trang til Forbedring, og den Forsyndelse, det vilde være mod Kirkens Værdighed og dens Tjeneres Samvittighed, at fordre ordret Efterfølgelse af Formularer der, hvor de stodte og forargede den bedste Deel af det christelige Folk. Jeg fulgte den Opfordring, som heri laae, til at følge Ritualet med Hensyn til de kirkelige Formularer med den samme Frihed, hvormed det blev fulgt og nu som dengang bliver fulgt i alle andre Stykker, henhørende til Kirketjeneste og Kirketugt. Jeg har i et Tidrum af 43 Aar forestaaet underordnet og overordnet geistligt Embede i Landsbye, Kjøbsted og Hovedstad; jeg er overalt og til alle Tider gaaet frem efter samme Grundfærdninger; jeg har fundet disse billige af de foregaaende Biskopper og flere af det daværende Cancellies Personale, med hvilke jeg stod i nær Forbindelse; ligesom jeg og ved de enkelte Forandringer, jeg foretog i uvæsentlige Dele af Formularerne, har fundet mine forskjellige Menigheder der enige med mig i, at christelig Opbyggelse blev befordret ved en saadan Brug af christelig Frihed. Ritualet blev imidlertid fra Marti til Marti det samme; Erkjendelsen af dets Mangler og Ansød blev den samme; Opsor-